

REGIO READER

DRENTHE-OVERIJSSSEL

Ontspannen ontginningen

Verkwikkende vergezichten

Regionaal ontwerpen aan gezondheid en geluk

Eo Wijersprijsvraag 2025-2026

provincie Drenthe

provincie Overijssel

GGD Drenthe

GGD
Ijsselland

Regio Deal
Zuid- en Oost-Drenthe

gemeente
DE WOLDEN

Gemeente
Coevorden

Gemeente
Hardeberg

Gemeente
Hoogeveen

Eo Wijers

EO WIJERS
STICHTING

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Beleid

3 Verkenningen en onderzoeken

4 Feiten en cijfers

1 Inleiding

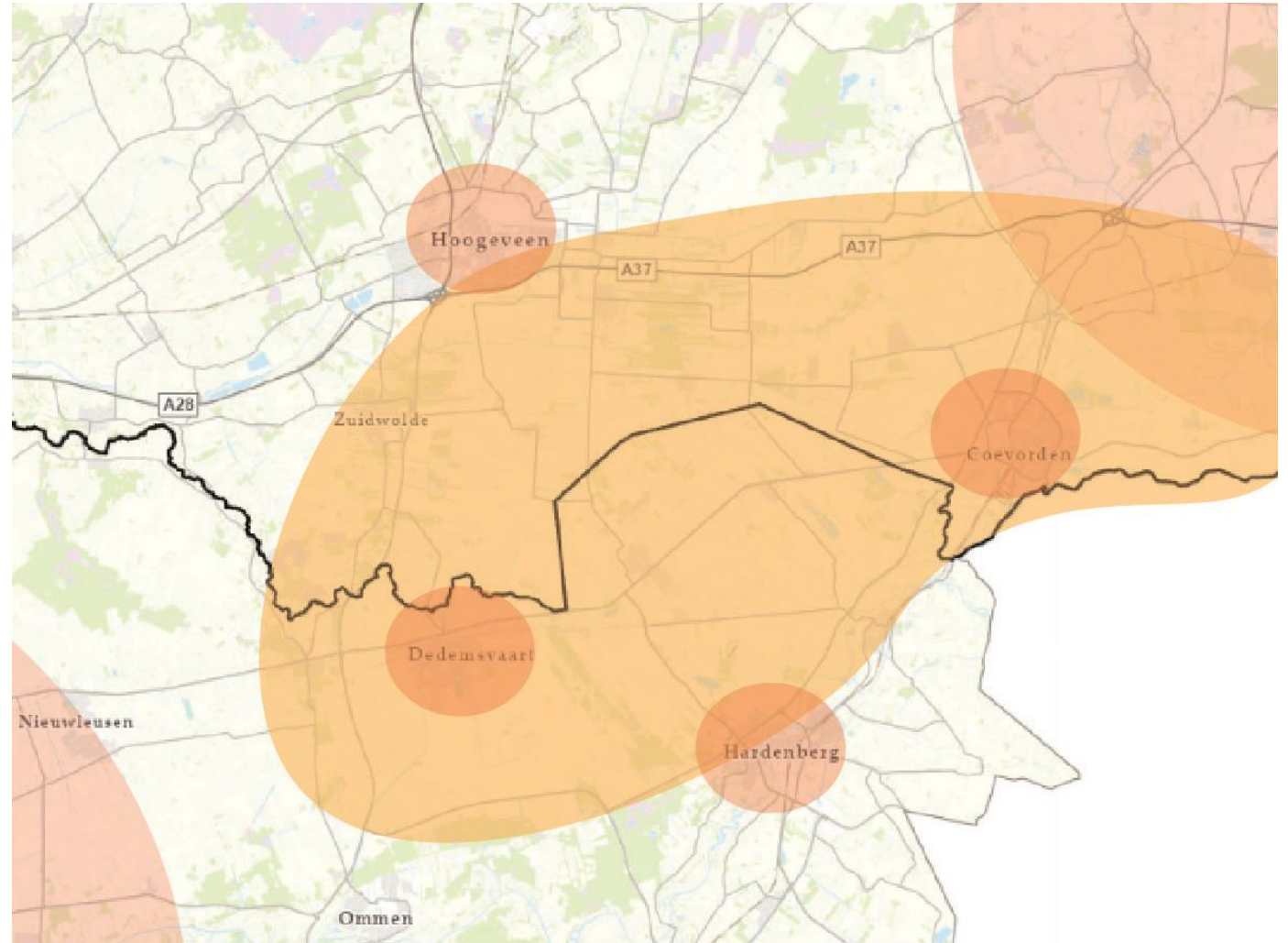
In dit hoofdstuk vind je een beschrijving van het plangebied en de ontstaansgeschiedenis. Er zijn linkjes opgenomen naar interessante websites. Ook kun je hier (drone)foto's van het gebied vinden.

- **Plangebied**
- **Ontstaansgeschiedenis**

Plangebied

Het plangebied beslaat grofweg het gebied tussen Hoogeveen, Coevorden, Hardenberg en Ommen. Het gaat om de grootschalige hoogveenontginningen die aan de noordzijde worden begrensd door de Hoogenveense Vaart en aan de zuidkant door het Vechtdal. Aan de westkant loopt de grens tussen Hoogeveen en Ommen (omgeving Balkerweg) en aan de oostkant tussen Nieuw-Amsterdam en Schoonebeek (omgeving Nieuw Amsterdamseweg). Ook Hoogeveen, Coevorden en Hardenberg zijn onderdeel van het plangebied.

Het gebied staat natuurlijk niet op zichzelf. Er is veel interactie met Zwolle en Emmen. Denk aan inwoners die in de stad werken en hier wonen, maar ook voor bepaalde (zorg)voorzieningen zijn zij aangewezen op deze grotere steden. Het is belangrijk om ook deze regionale relaties en verbindingen mee te nemen.

Interessante websites en stukken
• [Foto's](#)

Ontstaansgeschiedenis

Het gebied ten noorden van de Vecht bestond zo'n 300 jaar geleden nog uit onbegaanbare en uitgestrekte hoogveenmoerassen. Deze zijn vanaf de zeventiende eeuw, na het graven van eerst de Hoogeveense Vaart en later de Dedemsvaart, in hoog tempo systematisch afgegraven en ontgonnen voor de commerciële turfwinning. Grote veenbazen verdienden goudgeld met de verkoop van turf als brandstof, terwijl arbeiders er onder barre omstandigheden lange kanalen en wijken groeven.

Wat overbleef was een rationeel verkaveld landschap met rechte wegen, waterlopen en lintbebouwing. Een goed ontwaterd gebied dat zich uitstekend leent voor landbouw. Vanaf de twintigste eeuw kwamen nieuwe technieken beschikbaar en werd de productie flink opgeschroefd en meer gespecialiseerd en zo ontstond het grootschalige agrarische landschap dat we nu kennen. Dit gebied is ook geschikt voor het opwekken van duurzame energie. Je vindt hier meerdere clusters windturbines.

Veel dorpen zijn ontstaan aan de vaarten of wijken die zijn gegraven voor de turfwinning. Zo zijn o.a. Hoogeveen, Nieuweroord, Geesbrug en Zwinderen ontstaan aan de Hoogeveense Vaart. Aan de Dedemsvaart vind je o.a. Dedemsvaart, Slagharen, de Krim en Schuinesloot. Vooral in Dedemsvaart zijn sporen uit die tijd nog aanwezig, zoals de statige negentiende-eeuwse villa's die welgestelde verveners langs de vaart lieten bouwen. Er zijn duidelijke cultuurverschillen tussen de verschillende dorpen, maar overal zie je ondernemerszin en naoberschap. De dorpsbewoners krijgen dan ook veel voor elkaar. Zo zijn de dorpen uitgegroeid tot aantrekkelijke woon- en werklocaties.

Rondom de grootschalige hoogveenontginningen liggen drie grotere kernen: Coevorden, Hardenberg en Hoogeveen. Coevorden is een oud vestingstadje met een radiaal stratenpatroon en herkenbare structuren. Hardenberg is één van de parels aan de Vecht en heeft als streekcentrum een verzorgende functie voor een groot deel van noordoost Overijssel. Hoogeveen is ontstaan op de kruising van de Hoogeneense Vaart en de eerste wijk in noordelijke richting na de ontginning van het hoogveen vanaf het begin van de 17e eeuw. Daarna ontwikkelde Hoogeveen zich door als stedelijke kern.

Interessante websites en stukken

- [Gebiedsbiografie 2023 - Regio Zwolle](#)
- [Cultuurhistorische Waardenkaart van Overijssel](#)
- [De Dedemsvaart, LT Teixeira de Mattos \(1903\)](#)
- [Geheugen van Drenthe](#)
 - [Zuidoost-Drentse venen](#)
 - [Vervening](#)
 - [Verlengde Hoogeveense Vaart](#)
 - [Coevorden](#)

2 Beleid

In dit hoofdstuk vind je het relevante provinciale en gemeentelijke beleid. Ook vind je hier informatie over de RegioDeal Zuid- en Oost-Drenthe. Het beleid wordt kort toegelicht en er zijn linkjes opgenomen naar de bijbehorende websites en stukken.

■ Provinciaal beleid

- **Contourennota Drenthe**
- **Cultuurhistorisch Kompas Drenthe**
- **Basiskwaliteit Natuur Drenthe**
- **Ontwerp Omgevingsvisie Overijssel**
- **Ontwerp Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel**
- **Basiskwaliteit Natuur Overijssel**

■ Gemeentelijk beleid

- **Landstad Hardenberg – omgevingsvisie**
- **Groene en gezonde maatlat – Hardenberg**
- **Omgevingsvisie Coevorden**
- **Structuurvisie Hoogeveen 2.0**
- **Samen aan zet – Toekomstvisie De Wolden**

■ RegioDeal Zuid- en Oost-Drenthe

■ Contourennota Drenthe (dec 2024)

In de Contourennota Drenthe worden de contouren vastgesteld voor de nieuwe Omgevingsvisie. Daarin zijn 3 ambities geregeld, waaronder ambitie 3: een mooi, gezond en veilig Drenthe. Daarin staat het volgende: “We willen dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan een goede milieu- en leefomgevingskwaliteit.” (Pagina 21)

Interessante websites en stukken
• [Contourennota Omgevingsvisie](#)

■ Cultuurhistorisch Kompas Drenthe (jan 2025)

Het Cultuurhistorisch Kompas beschrijft alle gebiedskenmerken van Drenthe en koppelt daar drie waarderingsniveaus aan: 1) Rekening houden met (lage waarde, enige ruimte voor aanpassing), 2) In acht nemen (middelbare waarde, kenmerk moet herkenbaar blijven) en 3) Behouden (hoge waarde, geen aantasting toegestaan). Deze niveaus geven aan hoe zorgvuldig met het erfgoed moet worden omgegaan bij ruimtelijke ontwikkelingen. Binnen de regio zijn de volgende gebiedskenmerken aangemerkt als “behouden”. Deze zijn dus van groot provinciaal cultuurhistorische belang:

- Het Kruis van Hogeveen Historisch kruispunt van vaarten zichtbaar in de wegstructuur en gevelwanden.
- De Hogeveense Vaart: structurerende ontginningsas van de veenkoloniën.
- Markegrenzen en perceel structuren bij Hollandscheveld Oude blokvorming en verspringende ontginningsassen zijn nog zichtbaar in het landschap.
- Veenontginningen met variërende kavelrichtingen. Herkenbaar in assen, bosstructuren en rafelige overgangen tussen blokken.
- Vestingstad Coevorden Stervormige structuur, radiaal stratenpatroon, grachten, kasteel met motte, bastions.
- Historische postweg Coevorden–Groningen Oude interlokale route met cultuurhistorische waarde.
- Historische waterlopen (Loodiep, Drostendiep, Schoonebekerdiep) Structurerende ligging van nederzettingen, met sporen tot in de prehistorie.
- Heide- en veenontginningen (zoals Witteveen) Rechte lijnen, lintbebouwing met vaste ritmiek, planmatige inrichting.
- Katshaarschans en veenlinie bij Schoonebeek Restanten van militaire verdediging en grensstructuren.

Interessante websites en stukken

- [Cultuurhistorische kompas](#)

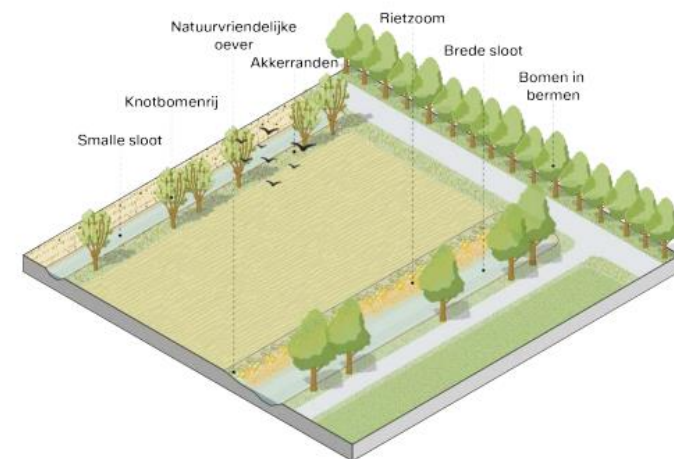
■ Basiskwaliteit Natuur Drenthe

De provincie Drenthe werkt al jaren aan het beschermen, versterken en gericht vergroten van de verschillende Drentse natuurgebieden. Maar buiten die aangewezen natuurgebieden bevinden zich ook groene structuren die met elkaar en met de natuurgebieden in verbinding staan. Denk aan bermen, bomenrijen en sloten met natuurvriendelijke oevers. Veel van deze groene structuren hebben een lange geschiedenis, en maakt ons Drentse landschap zo kenmerkend Drents. Bovendien worden deze verbindingen door onze diersoorten gebruikt om zich te kunnen voortbewegen, zaden te kunnen verspreiden of voedsel te vinden. Het is dus erg belangrijk om ons landschappen de biodiversiteit buiten de natuurgebieden te beschermen, versterken en vergroten. We werken samen aan de Basiskwaliteit Natuur.

Landschap van de Veenkoloniën

Voorbeeldtoepassing landschapselementen in het landschap van de Veenkoloniën

Combinatiemogelijkheden van landschapselementen in het landschap van de Veenkoloniën

Interessante websites en stukken

- [Basiskwaliteit Natuur | Provincie Drenthe](#)

■ Ontwerp Omgevingsvisie Overijssel (jun 2025)

Afgelopen periode heeft de Ontwerp Omgevingsvisie *Overijssel voor en met elkaar!* ter inzage gelegen. Hierin wordt beschreven waar we in Overijssel naar toe willen voor de middellange en lange termijn (2035-2050) en hoe we daar, in overleg met medeoverheden, partners, ondernemers en inwoners, willen komen. De Omgevingsvisie biedt doelen, kaders en houvast voor hoe we omgaan met de opgaven waar wij als provincie voor staan. De Omgevingsvisie biedt richting voor ons als provincie én voor medeoverheden, partners, ondernemers en inwoners.

In de Ontwerp Omgevingsvisie is gezondheid een van de rode draden, naast ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en sociale kwaliteit. We beschouwen gezondheid niet als een afzonderlijk thema, maar als een van de leidend principes in alle ruimtelijke keuzes. De ambitie is om de fysieke leefomgeving zo in te richten dat deze bijdraagt aan zowel de lichamelijke als de mentale en sociale gezondheid van inwoners. Gezondheid fungeert daarmee als toetssteen. In de Ontwerp Omgevingsvisie staat het volgende: *“We willen niet alleen groei faciliteren, maar vooral bijdragen aan een toekomst waarin mensen gezond leven. Als keuzes conflicteren, dan kiezen we in principe voor de variant die gezondheid het meest bevordert.”* (Pagina 15)

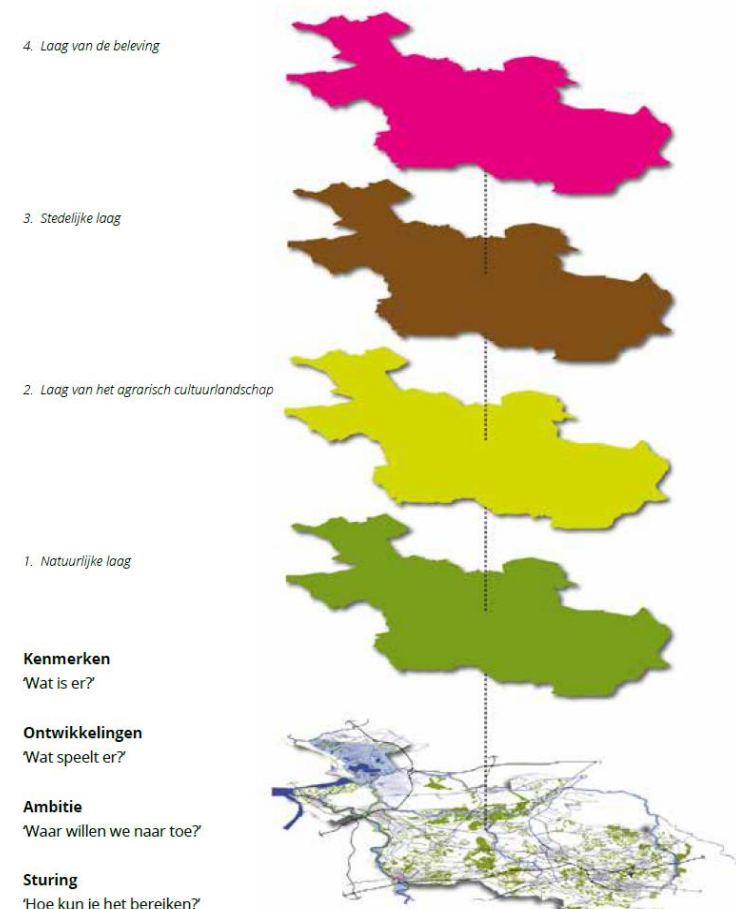
Interessante websites en stukken

- [Op weg naar een nieuwe Omgevingsvisie Overijssel](#)

■ Ontwerp Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (jun 2025)

Het versterken van ruimtelijke kwaliteit is als uitgangspunt opgenomen in de Omgevingsverordening. De Catalogus Gebiedskenmerken is onderdeel van de Verordening en biedt inspiratie en houvast voor het vormgeven en kiezen van de inpassing van nieuwe ontwikkelingen en initiatieven. In de Catalogus is een beschrijving opgenomen van alle gebiedstypen in Overijssel en is vastgelegd welke kwaliteiten en kenmerken van elke gebiedstype behouden, versterkt en ontwikkeld moeten worden. De Catalogus bestaat uit de natuurlijke laag, de laag van de agrarische cultuurlandschappen, de stedelijke laag en de laag van de beleving.

Ruimtelijke kwaliteit ontstaat wanneer er synergie gevonden wordt tussen de gebruikswaarde (praktisch en functioneel), belevingswaarde (fijne plek, herkenbaar) en toekomstwaarde (duurzaam, aanpasbaar en overdraagbaar aan de volgende generatie) van een plek. De grondlegger voor deze definitie is de Romein Vitruvius. De essentie van onze benadering van ruimtelijke kwaliteit is dan ook dat we ontwikkelingen stimuleren die tot de verbeelding spreken. Ontwikkelingen leiden tot een omgeving die klopt, iets toevoegt en een tijd mee kan; er is uitgehaald wat erin zit. Kortom, ruimtelijke kwaliteit definiëren we als: Datgene wat ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is.

Interessante websites en stukken

- [Op weg naar een nieuwe Omgevingsvisie](#)

■ Basiskwaliteit Natuur Overijssel

Basiskwaliteit natuur = de minimale kwaliteit van gebieden die nodig is om te zorgen dat algemene soorten algemeen blijven en/of worden in gebieden waar natuur niet de leidende functie is.

Overijssel is een provincie met veel verschillende landschappen. Elk landschap, inclusief bebouwde kom, heeft zo zijn eigen kenmerken. De ruimte voor planten en dieren verschilt afhankelijk van de intensiteit van bebouwing en landgebruik en het gebruik door de mensen staat daar vaak voorop.

Met basiskwaliteit natuur bedoelen we een omgeving die van voldoende kwaliteit heeft als leefgebied voor algemene soorten, zoals de zanglijster of de wezel. Om te kunnen overleven hebben deze algemene soorten wensen waar een omgeving minimaal aan moet voldoen, die set van condities vormt de basiskwaliteit.

Basiskwaliteit Natuur is een werkwijze om in een programma of project rekening te houden met en in te spelen op de wensen van algemene soorten. Denk aan ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de herinrichting van een woonwijk/bedrijventerrein of de verduurzaming van gebouwen.

Hardenberg is de Overijsselse pilot voor Basiskwaliteit Natuur en zij worden hierbij ondersteund door het Rijk.

Interessante websites en stukken

- [Basiskwaliteit Natuur in Overijssel](#)
- [Basiskwaliteit Natuur | Deltaplan Biodiversiteitsherstel](#)
- [Basiskwaliteit Natuur de Bebouwde Omgeving](#)

■ Landstad Hardenberg – omgevingsvisie

Hardenberg wil richting 2040 groeien naar 65.000 inwoners en heeft dan haar streekfunctie verder uitgebouwd. Een aantrekkelijk platteland en een sterk voorzieningenniveau zijn succesfactoren. Om dat te bereiken hebben we voortdurend vastgehouden aan groei van de bevolking. De economie is sterk en concurrerend. Met aandacht voor kwaliteit van de leefomgeving zijn stedelijke functies en nieuwe functies in het buitengebied met elkaar verweven. Ruimte is de troefkaart. Er is een goede balans ontstaan met aandacht voor brede welvaart, duurzame investeringen, kwaliteit van leven en omzien naar elkaar. De maakindustrie is een belangrijke drager van de economie, andere sectoren zijn versterkt.

Er wordt gewerkt aan positieve gezondheid. Dit is 'het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren in het licht van de lichamelijke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.' Dit vermogen en deze uitdagingen verschillen per individu, per situatie en per doelgroep. Positieve gezondheid betekent:

- Gezondheid wordt een vast onderdeel van de belangenafweging in ruimtelijk beleid
- Bij beleidsontwikkeling wordt meer verbinding gemaakt tussen het fysieke en het sociale domein

Onze ambities zijn:

- Positieve gezondheid bevorderen en stimuleren
- Samenwerking tussen inwoners, zorgaanbieders, corporaties, huisartsen, wijkverpleging en voorzieningen Wmo en jeugdzorg stimuleren

Interessante websites en stukken

- [Omgevingsvisie Hardenberg.pdf](#)

■ Groene en gezonde maatlat - Hardenberg (jun 2025)

Hardenberg wil de ambities voor klimaat en natuur een extra impuls geven. Daarom heeft de raad het initiatief genomen voor het ontwikkelen van een 'Groene en Gezonde maatlat'. Deze maatlat is een methode om biodiversiteit, klimaat en gezondheid te meten. En om te bepalen wat we op dat gebied willen doen bij nieuwe en bestaande woonwijken en bedrijventerreinen. De maatlat is uniek door het initiatief dat bij de raad ligt, door het toevoegen van het onderdeel 'gezondheid' en het ontwikkelen aan de hand van de praktijk.

De maatlat biedt een keuzekaart en een checklijst voor het maken van betere keuzes in het ruimtelijk domein. De inzet is om schade door klimaatverandering te beperken, bij te dragen aan de positieve gezondheid van Hardenbergers en aan het versterken van de biodiversiteit. Zo brengt de impact-inventarisatie de effecten van het toepassen van de maatlat in beeld en wordt dit waar mogelijk gekwantificeerd.

Interessante websites en stukken

- [Groene en gezonde maatlat - raadsstukken](#)
 - [Eindrapportage](#)
 - [Maatlat met iconen](#)
 - [Impact inventarisatie](#)
- [Nota gezondheidsbeleid Hardenberg](#)
- [Gewoon actief en gezond](#)
- [Samen gezond IJssel Vecht](#)

■ Omgevingsvisie Coevorden

Coevorden ziet gezondheid als een integrale opgave, vooral de fysieke leefomgeving moet bijdragen aan het voorkomen van gezondheidsproblemen. De visie benadrukt het belang van een omgeving die uitnodigt tot beweging, ontmoeting, ontspanning en rust. Groene ruimte, veilige infrastructuur en schone lucht zijn essentieel voor een vitale bevolking. In de visie staat:

“Een gezonde leefomgeving is een omgeving die het mensen mogelijk maakt om gezond te leven en die hen stimuleert om gezonde keuzes te maken.” (Omgevingsvisie Coevorden)

Coevorden zet in op het versterken van de ruimtelijke structuur van kernen en buitengebied, met meer ruimte voor natuur-inclusief bouwen en een betere balans tussen wonen, werken en groen. Coevorden wil toewerken naar een gemeente waarin gezondheid vanzelfsprekend is ingebed in beleid en inrichting. De gemeente stelt dat het verbeteren van de leefomgeving bijdraagt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Interessante websites en stukken

- [Omgevingsvisie gemeente Coevorden](#)

■ Structuurvisie Hoogeveen 2.0

De structuurvisie van Hoogeveen stuurt aan op een omgeving die uitnodigt tot wandelen en fietsen, met meer aandacht voor verblijfsplekken in de openbare ruimte:

“De openbare ruimte vervult een belangrijke rol in het stimuleren van gezondheid. Dit vraagt om een inrichting die bewegen en ontmoeten mogelijk maakt, maar ook rust en veiligheid biedt. Denk aan goed onderhouden wandelroutes, veilige fietspaden, speelplekken en toegankelijke ontmoetingsruimten in wijken en dorpen.”

Hoogeveen zet in op compacte en duurzame stedelijke ontwikkeling dus inbreiding en het voorkomen van verdere versnippering van het landschap. Groenstructuren worden versterkt als drager van gezondheid en woonwijken, voorzieningen en bedrijventerreinen worden beter verbonden door veilige fiets- en wandelroutes. De visie stelt dat gezondheid nadrukkelijk meeweegt bij toekomstige ruimtelijke besluiten.

Interessante websites en stukken

- [Structuurvisie - Gemeente Hoogeveen](#)

■ Samen aan zet - Toekomstvisie De Wolden

De gemeente De Wolden zet in op het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Gezondheid is: *“het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren bij fysieke, mentale en sociale uitdagingen”*.

De gemeente kiest ervoor om gezondheid als ontwerpprincipe te behandelen en heeft daarvoor 2 concrete ontwerpuitingangspunten bedacht:

1. Compacte dorpen met voorzieningen op loop- of fietsafstand, veilige routes voor langzaam verkeer en groene plekken voor rust, spel en ontmoeting
2. Gezondheid wordt niet geïsoleerd benaderd, maar gekoppeld aan andere ruimtelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, vergrijzing en sociale ongelijkheid.

In 2040 is het vanzelfsprekend dat kinderen veilig lopend of fietsend naar school gaan, groene lanen onderdeel zijn van het dagelijkse decor, en lokaal geproduceerd voedsel bereikbaar is voor iedereen. De omgeving is dan schoon, stil en uitnodigend. Een integrale benadering waarin ontwerp, gedrag en samenwerking samenkomen is nodig in het creëren van een gezonde en leefbare regio.

Interessante websites en stukken

- [Toekomstvisie 2022-2040 - Gemeente De Wolden](#)

■ RegioDeal Zuid- en Oost-Drenthe

De generatie die nu opgroeit in onze regio heeft in 2050 dezelfde kansen als leeftijdsgenoten in de rest van Nederland. Dat is het doel van Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II. Daarom werken Rijk, de provincies Drenthe en Overijssel en de gemeenten Borger Odoorn, Emmen, Coevorden, Hoogeveen en Hardenberg aan het verbeteren van de brede welvaart. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers, scholen, zorgverleners, woningcorporaties en onderzoekers. We werken grensoverstijgend voor de regio. We maken verschil door te doen. We richten ons daarbij op:

- Een stijgend gemiddeld inkomen.
- Minder kinderen die in armoede opgroeien.
- Een bij de ontwikkeling van de beroepsbevolking passende ontwikkeling van de werkgelegenheid.
- Meer en hoger opgeleid personeel.

Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe kent vier opgaven:

1. Het creëren van kansengelijkheid.
2. Een vitale en zorgzame regio worden
3. De economie toekomstbestendig en veerkrachtig maken.
4. Een aantrekkelijke regio zijn.

Er wordt ook gewerkt aan een Woonzorg Masterplan om de informele en inclusieve woonzorgstructuren te versterken. Dit is cruciaal gezien de snel vergrijzende bevolking en de toenemende druk op de formele zorg.

provincie Drenthe

provincie Overijssel

Gemeente
Hardenberg

Interessante websites en stukken

- [Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II](#)
 - [Programmaoverzicht RDZOD 1.0 met resultaten en toelichting](#)
 - [Stand-van-de-Regio-Zuid-en-Oost-Drenthe-2024-1.pdf](#)

3 Verkenningen en onderzoeken

In dit hoofdstuk zijn studies, onderzoeken, essays en verkenningen opgenomen die relevant zijn voor ons gebied. Elke verkenning wordt kort toegelicht en er zijn linkjes opgenomen naar de bijbehorende websites en stukken.

- **MIRT-onderzoek Nedersaksenlijn**
- **Vitale dorpen en steden**
- **Verdeeld over het land**
- **Over wonden en waarden**
- **De transitie van zorg naar gezondheid en veerkracht**
- **Positieve gezondheid**
- **Gezonde Marke**
- **Het rimpeleffect**

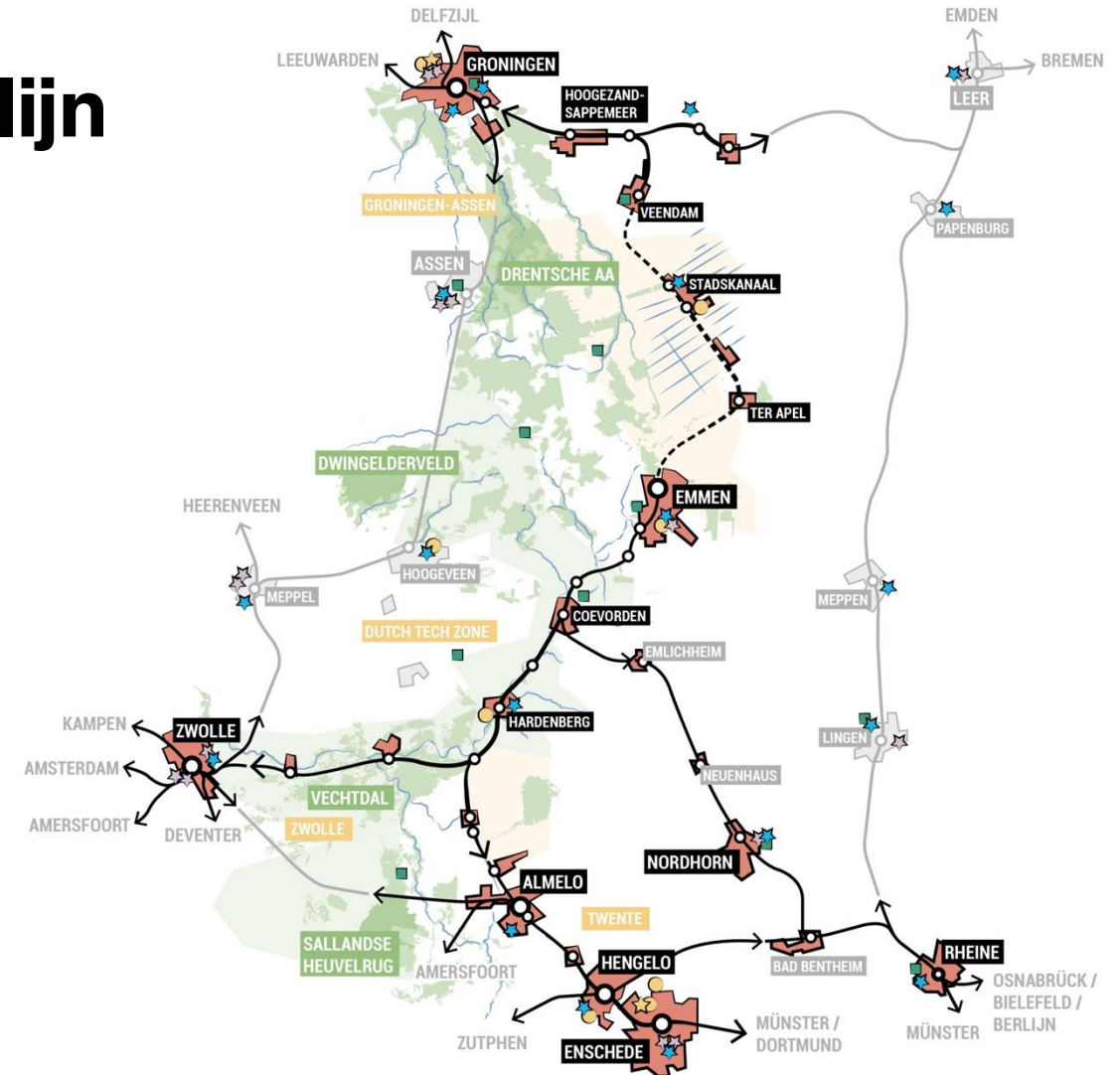
MIRT - onderzoek Nedersaksenlijn

De uitbreiding van de Nedersaksenlijn volgens de studie een positieve invloed op de sociaaleconomische structuur van gebieden zoals Coevorden en Hardenberg. Door kortere reistijden en betere ov-verbindingen worden banen, onderwijsinstellingen en zorgvoorzieningen beter bereikbaar. Dit vergroot de kansen op de arbeidsmarkt, versterkt regionale bedrijvigheid en maakt het voor jongeren aantrekkelijker om in de regio te blijven wonen en studeren. In Zuidoost-Drenthe (dus ook Coevorden) stijgt het bruto regionaal product met 5,6%.

De spoorlijn draagt bij aan ruimtelijke en economische ontwikkeling. Rond stations zoals die in Coevorden en Hardenberg wordt gerekend op duizenden extra woningen, inwoners en arbeidsplaatsen. De betere bereikbaarheid maakt het gebied aantrekkelijker voor bedrijven en nieuwe bewoners, wat ook bijdraagt aan het draagvlak voor voorzieningen zoals winkels, zorg en horeca. Daarmee kan de negatieve spiraal van ontgroening en voorzieningenverlies worden doorbroken.

Daarnaast zal er in Coevorden een toename van autoverkeer verwacht, en zijn er zorgen bewoners over mogelijke prijsstijgingen van woningen en overlast van goederenvervoer. Een goede afstemming en aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en betaalbaarheid zijn daarom essentieel. Nedersaksenlijn stimuleert de economie, en versterkt het vestigingsklimaat. Hieronder volgt een onderbouwde analyse met citaten uit het rapport.

“De Nedersaksenlijn leidt tot een versterking van het vestigingsklimaat voor bedrijven en vergroot de bereikbaarheid van banen, onderwijs en zorg. Dit draagt bij aan de sociaaleconomische vitaliteit van de regio.” (p. 17)

Interessante websites en stukken

- [Homepage | Nedersaksenlijn](#)
- [MIRT onderzoek Nedersaksenlijn](#)
- [Basiskaart Nedersaksenlijn](#)

Vitale dorpen en steden

Kleine dorpen in de hoogveenontginningen staan onder druk. Door ontgroening en vergrijzing verdwijnen voorzieningen en wordt het voor verenigingen lastig om te blijven bestaan. Tegelijk klinkt de roep om te bouwen voor starters en ouderen om zo jongeren te behouden en doorstroming op gang te brengen. Denk bijvoorbeeld aan nieuwe, onderscheidende en betaalbare woonvormen. De stads- en dorpsranden kunnen een bijdrage leveren aan een leefomgeving die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten.

Initiatief *Vitale Dorpen* is een onderdeel van de Regio Deal. Een vitaal dorp is meer dan economisch succesvol; het is een plek waar mensen zich thuis voelen, elkaar ontmoeten en ondersteunen. Er zijn vijf pijlers vastgesteld die de basis vormen voor een vitaal dorp: dorpsidentiteit en cultuur, verenigingsleven en ontmoeting, leren van elkaar, zelforganisatiekracht en zorg voor elkaar.

In een pilot met tien dorpen werken procesbegeleiders samen met inwoners om te onderzoeken wat hun dorp nodig heeft om vitaal te blijven. Een belangrijke stap in elk dorp is het maken van een inventarisatie van ideeën, behoeften en talenten. Dit zorgt niet alleen voor bewustwording en betrokkenheid, maar ook voor meer eigenaarschap binnen de dorpen. Gemeenten merken dat dorpen sterker en zelfbewuster optreden in gesprekken met overheden en fondsen, wat leidt tot een veranderende samenwerking.

Vijf dorpen hebben de pilot inmiddels afgerond, met inspirerende resultaten. In Nieuwlande en Gasselte kreeg het dorpshuis een nieuwe rol als sociaal middelpunt. In Grolloo werd geëxperimenteerd met technologische toepassingen in de zorg. Buinerveen ontwikkelde een dorpsbrede toekomstvisie en in Hardenberg-Baalder leidde een bewonersenquête tot concrete verbeteracties.

Interessante websites en stukken

- [Het belang van vitale dorpen | Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II](#)
- [Vitale dorpen | Sociale Agenda 2020-2023](#)
- [Nationaal Programma Vitale Regio's | Elke regio telt](#)
- [Adviesrapport Elke regio telt! | Rli, ROB en RVS](#)

Interessante websites en stukken

- [Woonagenda Drenthe](#)
- [Overijsselse Woonaanpak - Provincie Overijssel](#)

Verdeeld over het land (SCP, jun 2025)

In het publieke debat gaat het regelmatig over ‘de kloof’ tussen stad en platteland. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat geografische tegenstellingen niet zo belangrijk zijn als het om ongelijkheid gaat. Wat echt telt voor je positie in de maatschappij is niet of je bijvoorbeeld in de Randstad woont of aan de rand van het land, maar of je voldoende hulpbronnen hebt, zoals geld, een sociaal netwerk en een goede gezondheid.

Het onderzoek *Verdeeld over het Land* bouwt voort op de eerdere studie *Eigentijdse Ongelijkheid* uit 2023. Daaruit bleek dat er in Nederland zeven sociale klassen zijn, met grote onderlinge verschillen. In deze omvangrijke studie analyseerde het SCP zeventig gebieden om te kijken of sociale ongelijkheid geografisch verschilt.

De conclusie is dat je economische hulpbronnen en drie andere vormen van kapitaal (‘wie je kent’, ‘waar je bij past’ en ‘wie je bent’) je positie in de samenleving bepalen, en niet waar je woont. Toch is er één uitzondering op die conclusie. Uit het SCP-onderzoek blijkt namelijk dat in sommige gebieden sprake is van plaatsgebonden ressentiment, en in andere niet. Dit is het gevoel dat de landelijke politiek onvoldoende oog heeft voor de regio waar men woont. Het plaatsgebonden ressentiment is het sterkst in Groningen, Zeeland en Drenthe

Interessante websites en stukken

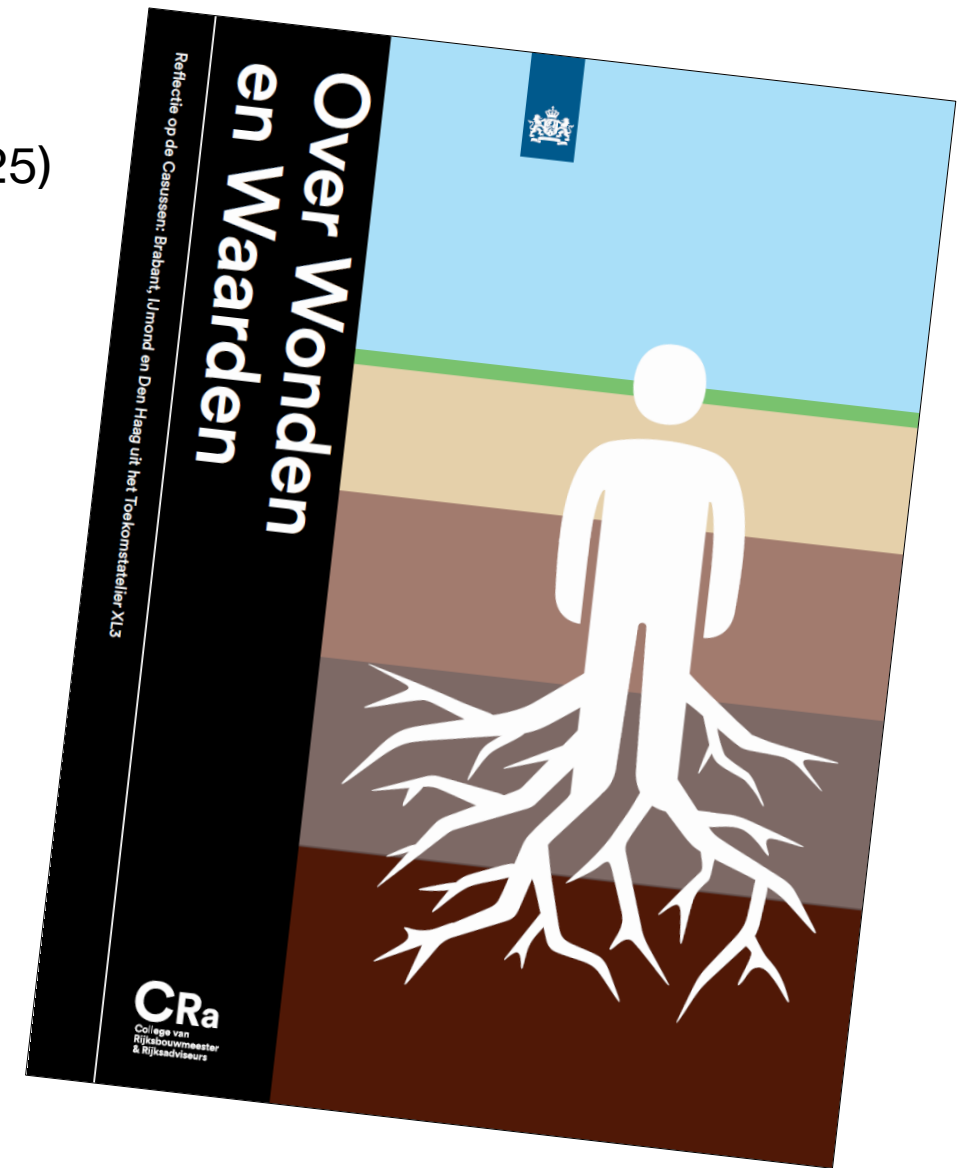
- [Ongelijkheid zit in je sociale klasse, niet in je woonplaats | SCP](#)
- [Verdeeld over het land | Publicatie | SCP](#)

Over wonden en waarden (CRa, jul 2025)

Het rapport *Over Wonden en Waarden* is een reflectie van cultuurhistoricus Marinke Steenhuis op drie casussen (Brabant, IJmond en Den Haag) uit het Toekomstatelier XL3. Het onderzoekt hoe historische ingrepen en waarden het landschap en de identiteit van gebieden hebben gevormd, en hoe deze 'wonden' ons kunnen helpen bij toekomstige ruimtelijke opgaven. Steenhuis pleit voor een gebiedseigen benadering, waarbij ontwerpers niet alleen fysieke ruimte vormgeven, maar ook de onderliggende culturele en sociale lagen erkennen. Ze benadrukt het belang van meerstemmigheid, intergenerationele samenwerking en het duiden van het onderbewuste van gemeenschappen om tot rechtvaardige en duurzame ruimtelijke ontwikkeling te komen.

Haar belangrijkste boodschappen:

- Wonden in het landschap zijn niet alleen fysieke littekens, maar ook culturele en historische.
- Waarden vormen de basis voor ruimtelijke keuzes – vroeger, nu en in de toekomst.
- Ontwerpen vanuit verhalen en gebiedsidentiteit biedt kansen voor duurzame en gedragen ontwikkeling.
- Meerstemmigheid is essentieel in complexe gebiedsprocessen: niet alle stemmen zijn vanzelfsprekend gelijkwaardig vertegenwoordigd.

Interessante websites en stukken

- [Over wonden en waarden](#)

De transitie van zorg naar gezondheid en veerkracht

In dit essay van mensen en gemeenschap staat een fundamentele aanpak om gezondheid niet langer als afwezigheid van ziekte te benaderen, maar als het vermogen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan. Deze verschuiving vraagt om een preventieve benadering waarbij gezondheid niet in de spreekkamer begint, maar in het dagelijks leven van mensen. Deze negen ontwerpprincipes geven richting aan deze transitie:

1. Werk aan structurele gezondheid in plaats van symptoombestrijding.
2. Organiseer domein overstijgend en relationeel in plaats van sectoraal en transactiegericht.
3. Zet in op versterken van het dagelijks functioneren, IPV op behandelen van zorgvragen.
4. Zorg voor algemene voorzieningen, in plaats van op individuele zorg gericht aanbod.
5. Stuur op waarden in plaats van op enkel financiële prikkels.
6. Werk contextgericht en gebiedsgericht, in plaats van generiek en uniform.
7. Werk met en vanuit leefwerelden, in plaats van met uniforme producten en diensten.
8. Ontwikkel ecosysteem-gedreven, in plaats van instellingsgericht.
9. Ontwerp voor het alledaagse leven, in plaats van voor zorgstructuren.

Interessante websites en stukken

- [Essay De transitie van zorg naar gezondheid en veerkracht](#)
- [Factsheet Van zorg naar gezondheid](#)

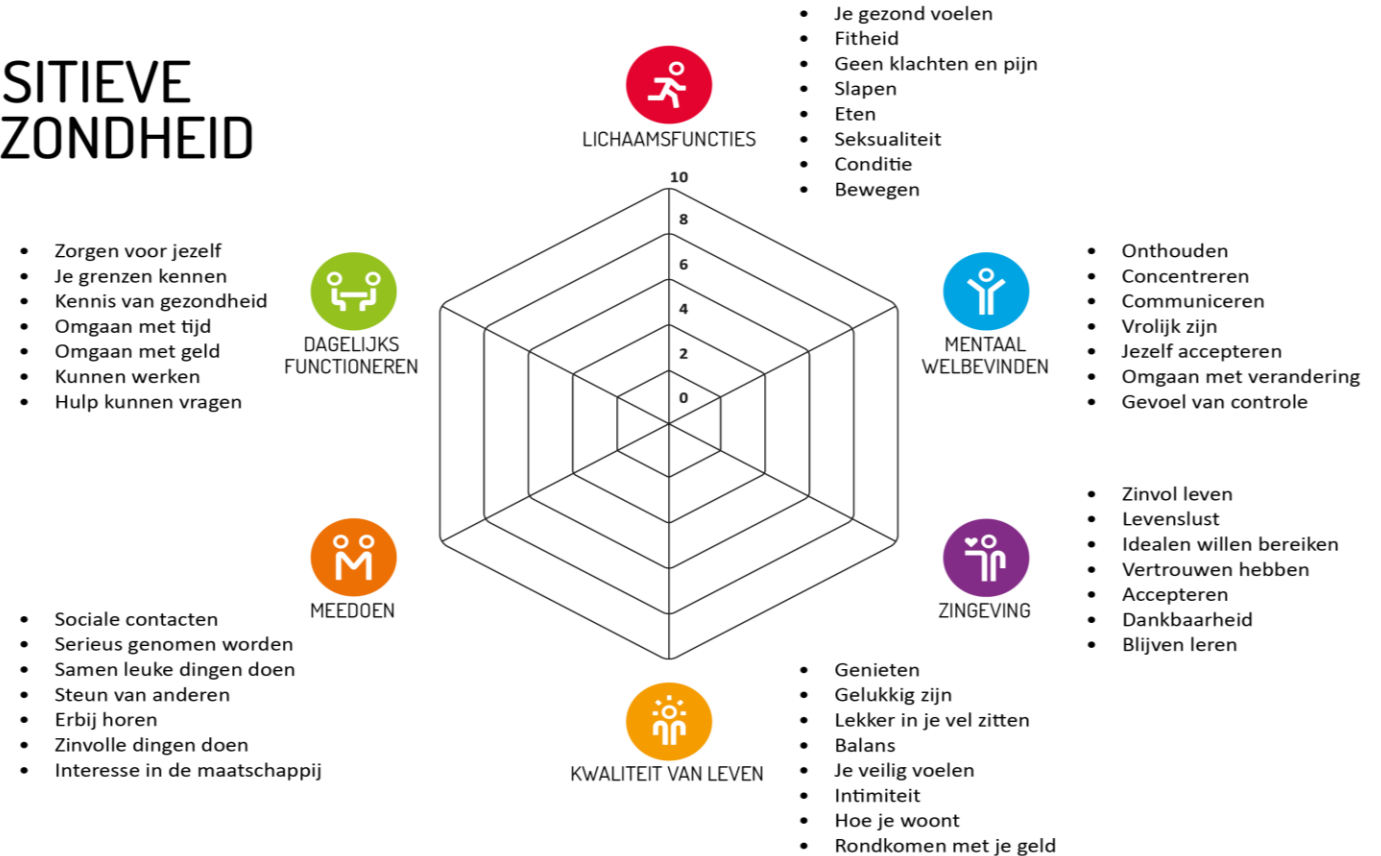
Positieve gezondheid

Dit is een benadering die verder gaat dan het ontbreken van ziekte. Het richt zich op het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven om te gaan. Gezondheid wordt hierbij gezien als iets dynamisch: niet als een einddoel, maar als een middel om het leven vorm te geven op een manier die bij iemand past.

Deze brede kijk op gezondheid is uitgewerkt in zes dimensies zie afbeelding. Deze onderdelen maken samen duidelijk dat gezondheid niet alleen in de spreekkamer wordt bepaald, maar ook thuis, op het werk, in de buurt of op school. Zo krijgen thema's als veiligheid, verbondenheid en zingeving evenveel aandacht als medische zorg.

De benadering wordt in steeds meer gemeenten, zorginstellingen en welzijnsorganisaties toegepast. Het helpt professionals en inwoners om samen te kijken naar wat belangrijk is in iemands leven. Zo ontstaat meer ruimte voor eigen regie, veerkracht en passende ondersteuning. Positieve gezondheid sluit goed aan bij initiatieven in Drenthe die zich richten op brede welvaart en leefkrachtige dorpen.

POSITIEVE GEZONDHEID

Interessante websites en stukken

- [Intergraal zorgakkoord onderdeel G gezond leven en Preventie](#)
- [Positieve gezondheid - GGD IJsselland](#)
- [Gezonde leefomgeving - GGD Drenthe](#)

Gezonde Marke

Samenwerken aan een vitaal Drenthe

In 2040 leven mensen die extra hulp nodig hebben 10 jaar langer gezond. Iedereen voelt zich beter en iedereen in Drenthe kan de juiste zorg krijgen. Maar gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Het draait om welzijn, veerkracht en een sterke sociale basis. Samen werken we aan een Drenthe waar zorg makkelijk en bereikbaar is voor iedereen. Dat is de Drentse droom. En die maken we waar, samen met zorg- en welzijnsorganisaties, gemeenten, provincies, zorgverzekeraars en de inwoners van Drenthe.

We richten ons op:

- Netwerkaanpak
- Gezonde leefomgeving
- Toekomstbestendige arbeidsmarkt
- Sterke sociale basis
- Innovaties en transformaties
- Toegankelijke zorg

Interessante websites en stukken

- [Gezonde marke](#)
 - [Regioplan – Gezonde marke](#)
 - [Gezonde leefomgeving – Gezonde marke](#)

Het rimpeleffect (SVS, sep 2025)

Onze samenleving veroudert in rap tempo: we worden niet alleen ouder, we worden ook ánders oud. Deze veroudering raakt alle generaties en alle (levens)domeinen; het roept fundamentele vragen op over hoe we met elkaar willen samenleven. Zo liggen er bijvoorbeeld grote opgaven op het gebied van wonen en het realiseren van een passende leefomgeving, de arbeidsmarkt en sociale samenhang.

Toch blijven echte oplossingen op dit moment uit. Beleid is vaak tegenstrijdig en dat leidt tot spanningen, ook in het dagelijkse leven van mensen. De Raad Volksgezondheid & Samenleving roept daarom in dit advies op tot een wezenlijk andere benadering van de verouderende samenleving: met oog voor de verbinding tussen domeinen, voor alle generaties en met meer ruimte voor initiatief vanuit de samenleving.

‘Vergrijzing gaat net zo goed over wonen en werk als over bibliotheek en bushalte’

Vergrijzing gaat iedereen aan, maar dat besef ontbreekt, waarschuwt de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving in een rapport dat maandag verschijnt. Volgens voorzitter Jet Bussemaker ontbreekt het oog voor samenhang in politiek en beleid. „Het gaat ook over hoe veertigers hun carrière moeten combineren met mantelzorg.”

Ingnar Vriese
AMSTERDAM

Migratie, bestaanszekerheid en wonen: ja, die thema's krijgen volop aandacht in Den Haag. Maar let nou op, politici: vergrijzing is een „méga-thema”, zegt voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving Jet Bussemaker (64), tevens oud-minister en -staatssecretaris (PvdA). Over vijftien jaar is een kwart van de Nederlanders 65-plus; dit is geen ouderenvraagstuk, dit gaat de hele samenleving aan, schrijft het adviesorgaan (RVS) deze maandag in het rapport *Het rimpeleffect*.

De blik op de vergrijzing is te nauw?
„Zeker. De verantwoordelijkheid voor ouderenbeleid ligt nu vooral bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het zorgdepartement. Terwijl de verouderende samenleving gaat net zo goed over wonen, over werk, over hoe veertigers en vijftigers hun carrière moeten combineren met mantelzorg, over het wel of niet in stand houden van de bieb en de bushalte in dorpen-kernen. En dat oog voor samenhang mist in politiek en beleid. Neem dit adviesrapport van ons: in principe behandelt dat bij de vaste Kamercommissie van VWS. Niet bij Sociale Zaken en Werkgelegenheid, niet bij Volkshuisvesting, niet bij Financiën. Nee, alleen de commissie van VWS behandelt het.”

Van de noodzaak van meer huizen voor ouderen lijkt de politiek wel doordrongen. Zie het plan voor 290 duizend woningen voor ouderen in 2030.

„Stel, die 290 duizend huizen staan er inderdaad straks – het is de vraag of dat lukt, maar oké. Punt is: wonen gaat over veel meer dan stenen. Het gaat ook om de leefomgeving. Om de voorzieningen eromheen. Het buurthuis, de dokter, winkels dichtbij. Anders sluit je die ouderen straks op in hun huizen en kunnen ze er nog niet wonen tot op hoge leeftijd.”

Dat besef is er toch wel, bij overheden en gebiedsontwikkelaars?

„Er zijn veel goede voorbeelden van nieuwe woonconcepten waar ook ouderen zich kunnen thuisvoelen. En op de nabijheid van gezondheidscentra met onder één dak de huisarts en apotheek kunnen overheden nog behoorlijk goed sturen. Maar bij fijn thuis oud worden hoort ook een bushalte in de buurt, een pinautomaat. Daarop sturen is lastiger ja, de politieke zeggenschap is beperkt. Maar je kunt daar natuurlijk wel het gesprek over voeren met commerciële partijen. Want er is ook een financiële prikkel, met zoveel ouderen.”

In krimpgebieden wonen relatief veel ouderen. Het is toch (i)zere eco-

Jet Bussemaker. „Bij fijn thuis oud worden hoort ook: een bushalte in de buurt, een pinautomaat.” FOTO: BART MAAT

nomische logica dat pinatomaten en supermarkten en bushaltes daar verdwijnen?

„Zo bezieën kwam er deze week bewegend nieuws uit Den Haag: het lijkt erop dat provincies in de toekomst niet meer gebonden zijn aan de commerciële aanbesteding van het openbaar vervoer en een eigen bedrijf mogen oprichten waarmee ze dunbevolkte gebieden kunnen blijven bedienen. Dat is de weg.

Of kijk naar de Achterhoek, waar plannen worden gemaakt (door gemeenten, welzijnsorganisaties en andere partijen, red.) voor het ondernemersbeleid van de toekomst. Ze willen ‘woonzonozones’ maken in de steden en grote dorpen, waar ouderen vanuit de buitengebieden naartoe kunnen verhuizen. De thuiszorg bespaart dan enorm op reistijd: meer ouderen kunnen die zorg dan blijven krijgen.”

Die ouderen moeten dan wel willen verhuizen.

„Klopt, en misschien willen sommigen dat niet. Of niet meteen. Maar ook dan geldt: maak die dorpskernen aantrekkelijk – en niet alleen voor ouderen. Invester in het buurthuis. Leg er een betaalde krant neer. Maak gebruik van het lokale vrijwilligersleven. Doe je dat goed, dat verlevendigt je zo’n dorpskern voor iedereen. Meer zitplekken in het dorpshart,

praktische looproutes naar de winkels: dat is ook fijn voor mensen met kinderen. Want alle ouderen apart ergens zetten, dat moet je niet willen en dat kan ook helemaal niet. Een kwart van alle Nederlanders!”

U schrijft: de nauwe, verlokende blik van nu leidt tot ‘botsend beleid’. Hoe?

„Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zegt: ja, meer werken, burgers! En tegelijk wordt vanuit de zorghoek, vanuit VWS, aan mensen gevraagd steeds meer mantelzorgtaken op zich te nemen. Er is een overkoepelende visie nodig. Stap af van eenzijdige beleidsambities, dan ontstaan nieuwe denkrichtingen. Zoals fiscale voordelen voor mantelzorgers die als gevolg van hun inzet minder uren betaald kunnen werken. Stimuleer werkgevers om aan mantelzorgende werknemers een gratis boodschappenlijst aan te bieden, dat bespaart tijd. Of bied mantelzorgers culturele activiteiten aan, ik denk nu bijvoorbeeld aan de

Alle ouderen apart ergens zetten, dat moet je niet willen en dat kan ook helemaal niet. Een kwart van alle Nederlanders!

zangworkshops in het Concertgebouw voor mensen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers.”

U roept de politiek eigenlijk op tot een Grote Visie op de verouderende samenleving. Acht is de huidige politiek daartoe in staat?

„Ik wil met dit advies niet te veel in politiek waarwater terechtkomen. Laat ik me hiertoe beperken: de formatie, straks na 29 oktober, kun je natuurlijk op een heel andere manier inrichten. Door thema's leidend te maken en je niet blind te staren op: welk departement doet wat. En dat je ook in een regerakkoord regelt bewindspersonen echt doorbraken kunnen forceren, door de muren van de ministeries heen.

„En tegelijk zeggen wij als raad tegen iedereen die het aangaat: wacht niet op de politiek. Wat dat betreft is maatschappelijke onderstroom hoopgevend want die staat bol van het initiatief. Neem de vrijwilligers in Zeeland die samen een dorpswinkel in leven houden. Dorpsauto's in de Betuwe, met vrijwillige chauffeurs, voor korte ritten naar de supermarkt. Buurthuizen gerund door vrijwilligers. En let op, bij die vrijwilligers, dat kunnen jongeren zijn, maar zijn ook vaak ouderen. De neiging is ‘ouderet’ te zien als kwetsbaar, maar verlen van hen zijn gezond en willen iets bijdragen, omdat ze het leuk vinden en betekenisvol. De overheid moet die initiatieven veel meer gaan omarmen.”

Interessante websites en stukken

- [Het rimpeleffect | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving](#)
- [NRC_250908_interview oud-minister-Bussemaker](#)

4 Feiten en cijfers

In dit hoofdstuk zijn feiten en cijfers opgenomen die relevant zijn voor ons gebied. Naast een korte toelichting zijn er linkjes opgenomen naar de bijbehorende websites en stukken.

- **Brede welvaart in Drenthe**
- **Monitor Leefomgeving Overijssel**
- **Atlas van Drenthe en Overijssel**
- **Waterschap Drents-Overijsselse Delta en Vechtstromen**
- **Life Line**
- **Gezondheidscijfers van IJsselland en Drenthe**

Brede welvaart in Drenthe

De Monitoring Brede Welvaart 2024 onderzocht 9 thema's, die samen een brede stand van zaken van Drenthe laten zien. Enkele conclusies zijn:

1. De meeste inwoners van de Regio ervaren een goed welzijn. Ze voelen zich gelukkig en tevreden met hun leven. Tegelijk zijn er zorgen over mentale gezondheid en ervaren sommige groepen (zoals jongeren en mensen met een lager inkomen) meer stress en eenzaamheid.
2. In de regio leven bewoners gemiddeld lang, maar de ervaren gezondheid is minder positief dan elders in Nederland. Overgewicht en chronische aandoeningen komen relatief vaak voor. Preventie en gezonde leefomgeving blijven daarom belangrijke aandachtspunten.
3. De milieukwaliteit in De regio is relatief goed. De lucht is schoon, de natuur is toegankelijk en mensen waarderen hun leefomgeving. Tegelijkertijd staan biodiversiteit en bodemkwaliteit onder druk, door intensieve landbouw en stikstof.
4. Het besteedbaar inkomen is in Drenthe lager dan het landelijk gemiddelde, maar koopkrachtverschillen zijn kleiner. Arbeidsparticipatie is hoog, maar veel werk is laagbetaald. Er is een hoge arbeidsparticipatie, ook onder ouderen. Toch zijn er uitdagingen zoals personeelstekorten in zorg en techniek, mismatch op de arbeidsmarkt en beperkte opleidingsmogelijkheden in sommige regio's.
5. De woningvoorraad sluit onvoldoende aan bij de vraag. Er is schaarste aan betaalbare woningen, vooral voor starters en ouderen. Ook de kwaliteit van woningen verschilt sterk per gemeente. Verduurzaming gaat langzaam.
6. De regio scoort goed op sociale cohesie en veiligheid. Inwoners voelen zich verbonden met hun buurt en zijn relatief actief in vrijwilligerswerk. Tegelijk zijn er zorgen over polarisatie en teruglopend vertrouwen in overheid en instituties.
7. De bereikbaarheid per auto is goed, maar het openbaar vervoer niet. In dunbevolkte gebieden is de afhankelijkheid van de auto groot. Fietsvoorzieningen zijn sterk.

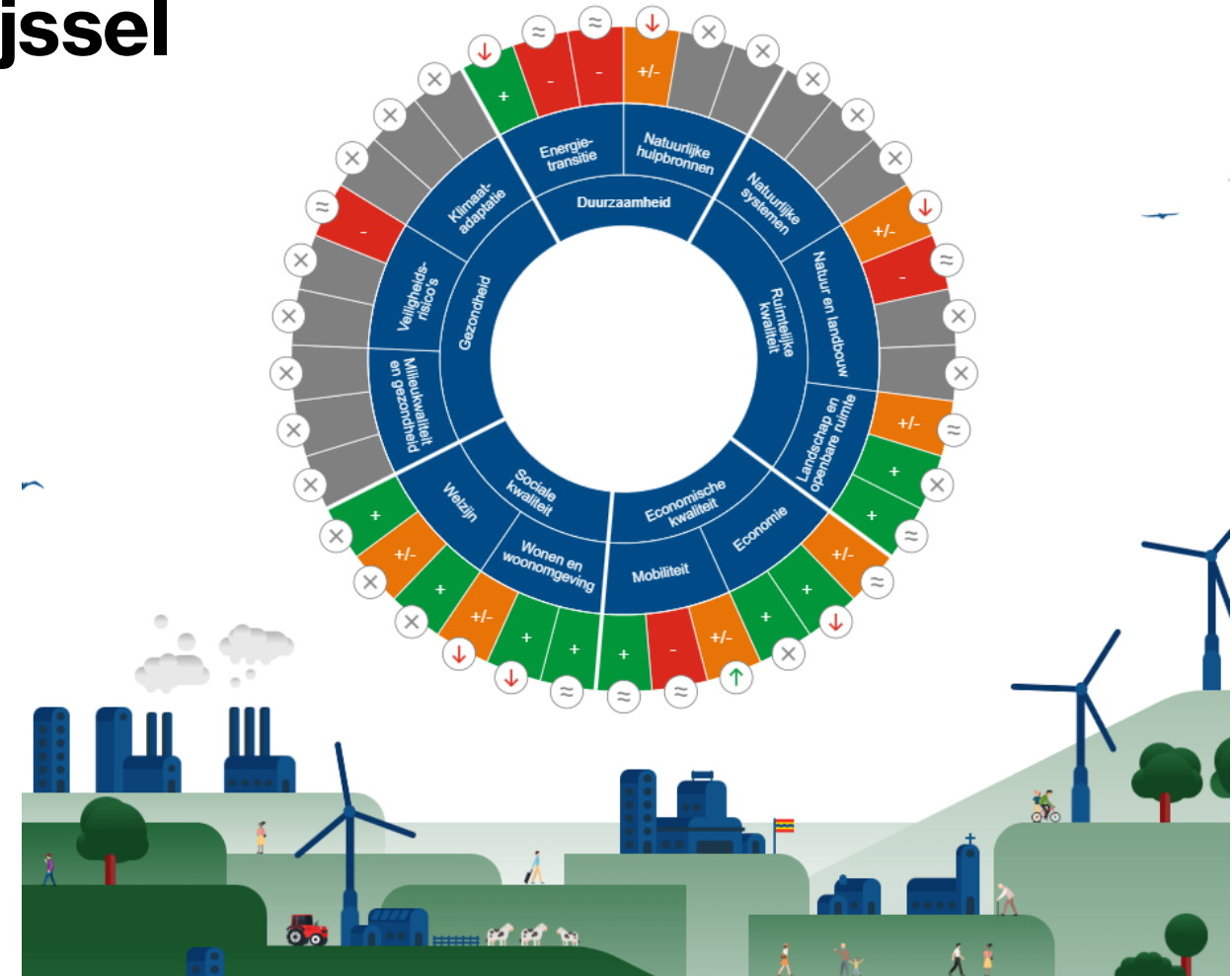
Interessante websites en stukken

- [Monitor Brede Welvaart - Drenthe 2024](#)
- [Brede welvaart - Trendbureau Drenthe](#)

Monitor Leefomgeving Overijssel

Het is van groot belang de ontwikkeling van de Overijsselse leefomgeving op de voet te volgen, zodat de Omgevingsvisie waar nodig kan worden bijgesteld. Deze monitor laat zien hoe de verschillende dimensies van de Overijsselse leefomgeving ervoor staan en in welke richting ze zich ontwikkelen.

De basis voor de monitor is het provinciale Rad van de Leefomgeving. De (binnenste) kern van de monitor bestaat uit de rode draden van het provinciale beleid (sociale kwaliteit, gezondheid, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit) en aangevuld met economische kwaliteit. Deze rode draden zijn uitgewerkt in 12 thema's (tweede ring) met ieder drie of vier (meetbare) indicatoren (buitenste ring). De 37 indicatoren geven samen een beeld van de staat van de Overijsselse leefomgeving. Er is gekozen om meetbare indicatoren op te nemen met een scoremethodiek om zo objectief mogelijk een beeld te kunnen geven.

Interessante websites en stukken

- [Monitor Leefomgeving](#)

Atlas van Drenthe en Overijssel

Atlas van Drenthe

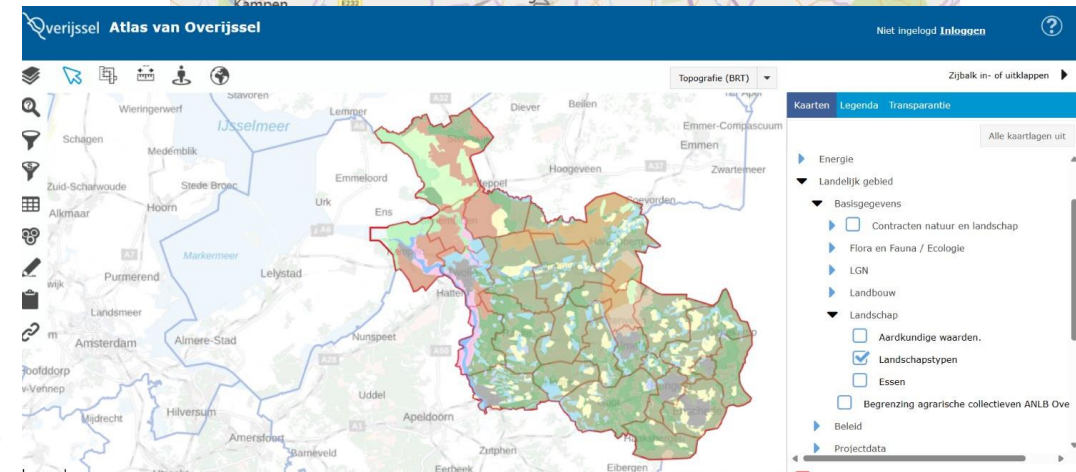
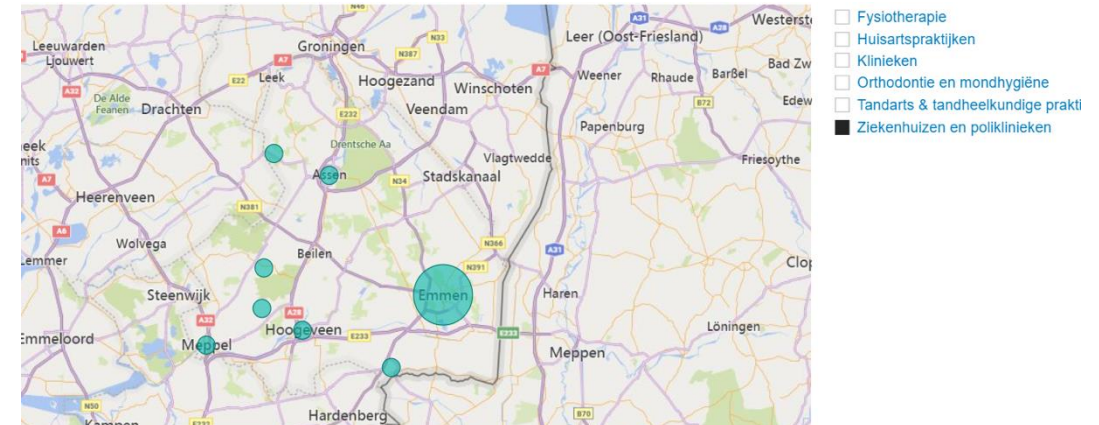
De Atlas van Drenthe is een digitale atlas met kaarten, cijfers en analyses die voor iedereen toegankelijk zijn. De informatie is onderverdeeld in 4 onderdelen:

- Het landelijk gebied (met gegevens over water, bodem en gebruik), netwerken (energie, infrastructuur en economie),
- Dorpen en steden (wonen en leefomgeving),
- Netwerken (energievoorziening, infrastructuur en bedrijventerreinen)
- Kwaliteit (leefomgevingskwaliteit en milieudruk).

Atlas van Overijssel

Provincie Overijssel deelt onderzoek, data, publicatie en geografische bestanden op verschillende plekken:

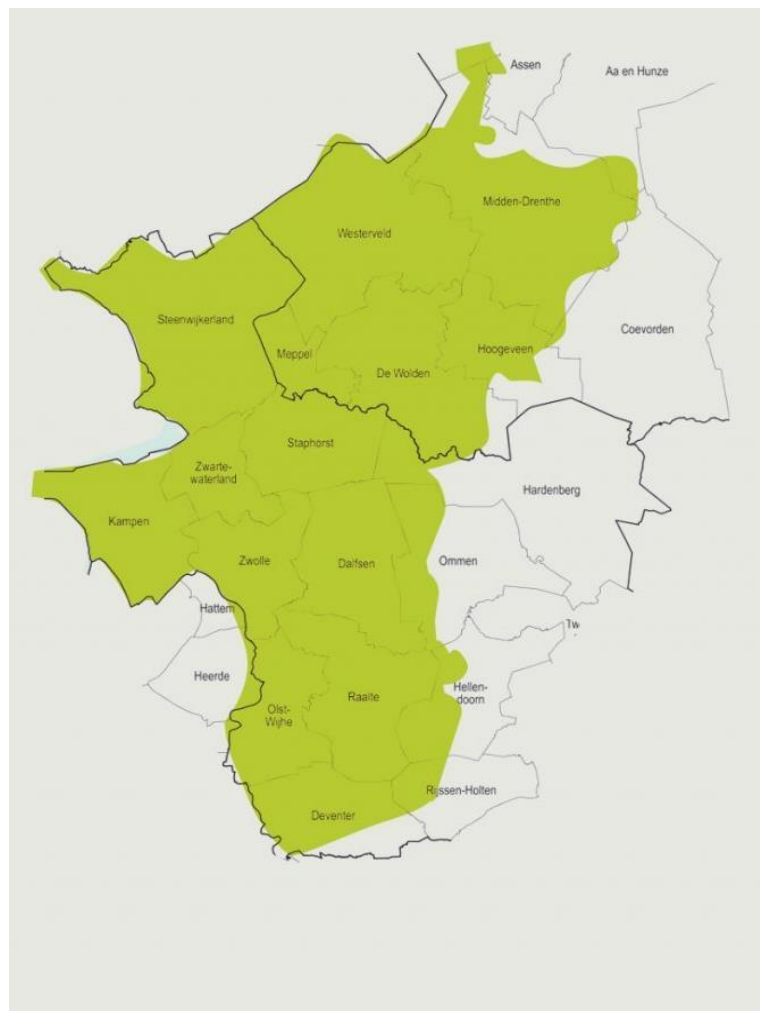
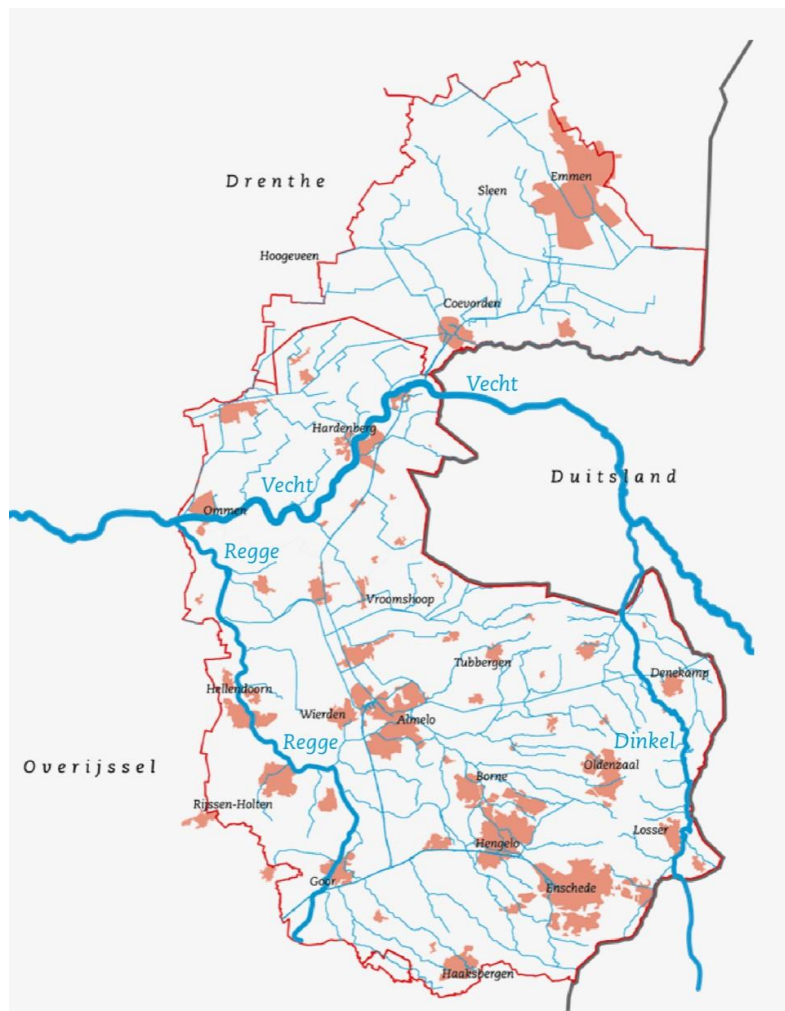
- Atlas van Overijssel: geografische (beleids)bestanden
- Geoportaal Overijssel: GIS data
- KennisHub Overijssel is een platform met Open Data en actuele (onderzoeks-) informatie, ondersteund door interactieve statistieken en kaartmateriaal. De website is ingericht op basis van thema's van de provinciale kernopgaven.
- Cultuurhistorische Waardenkaart van Overijssel bestaat uit verschillende kaarten. De waarderingskaart geeft een overzicht van de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van elementen uit verschillende disciplines.

Interessante websites en stukken

- [Dit is Drenthe | Feiten en cijfers](#)
- [Atlas van Drenthe](#)
- [Geoportaal van Overijssel](#)
- [Atlas van Overijssel](#)
- [KennisHub Overijssel](#)

Waterschap Drents-Overijsselse Delta en Vechtstromen

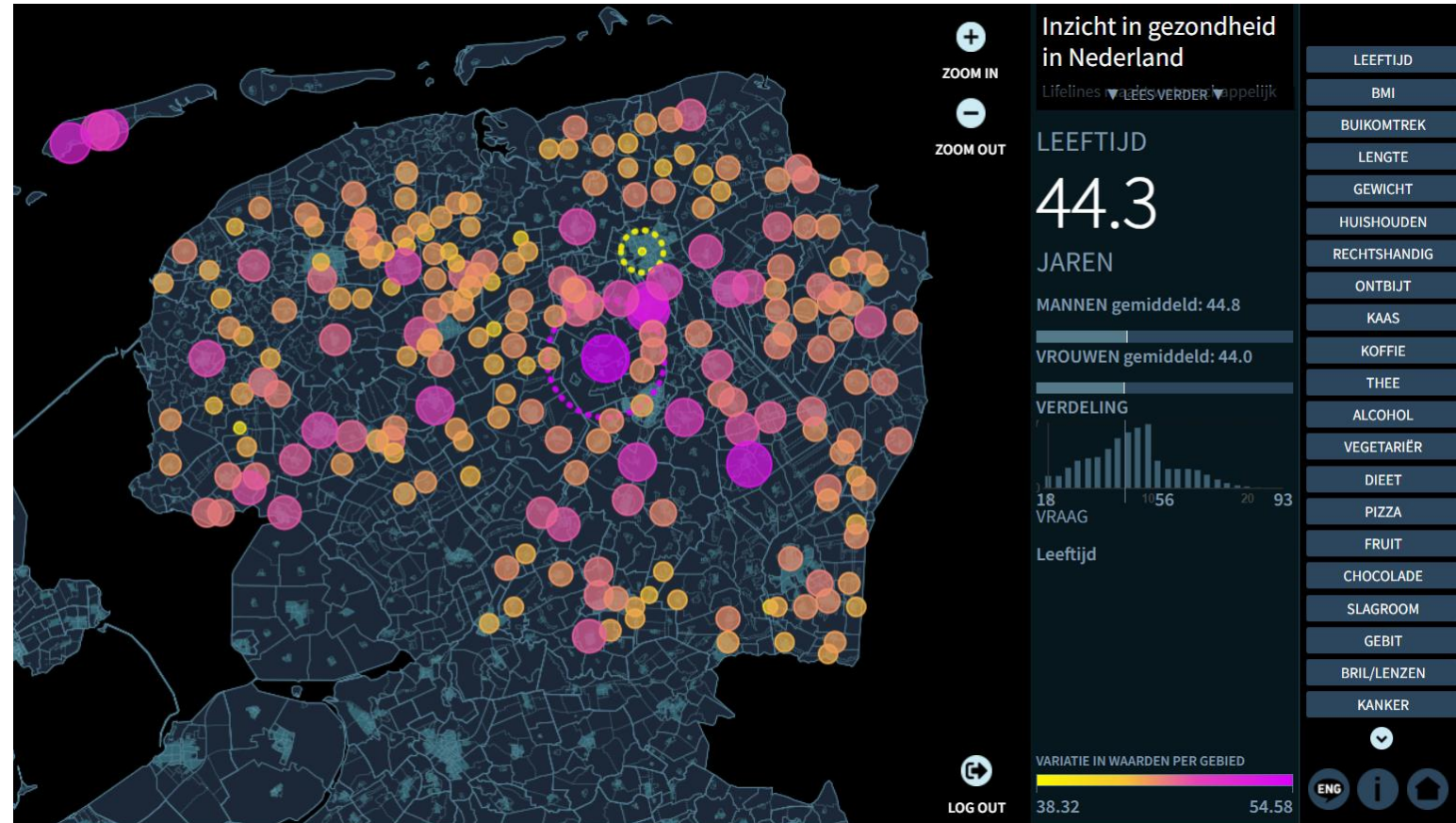
Interessante websites en stukken

- [Klimaatatlas Noordelijke Vechtstromen](#)
- [Kaarten WDOD](#)
- [Klimaat-effectatlas Nederland](#)
- [Waterschapsverordening en legger | WDOD](#)

Life Lines

Lifelines maakt wetenschappelijk onderzoek naar gezonder oud worden mogelijk. Daarvoor verzamelen we van ruim 167.000 inwoners uit Noord-Nederland data. Bestaande uit vragenlijsten, Lichaamsmateriaal en metingen. We verzamelen deze data voor 3 generaties voor 30 jaar en stellen deze data beschikbaar aan wetenschappers over de hele wereld. Hiermee wordt duidelijker waarom bepaalde factoren bij de ene persoon tot ziekte leiden en bij de andere niet. Daarmee komen preventie en betere behandelingen een stap dichterbij.

Let op, rechtsonder vind je de inloggegevens.

Interessante websites en stukken

- [Lifelines](#)
Naam: Lifelines
Wachtwoord: Maakonderzoekmogelijk

Gezondheidscijfers van IJsselland en Drenthe

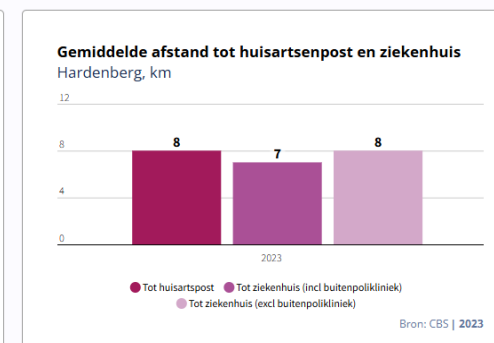
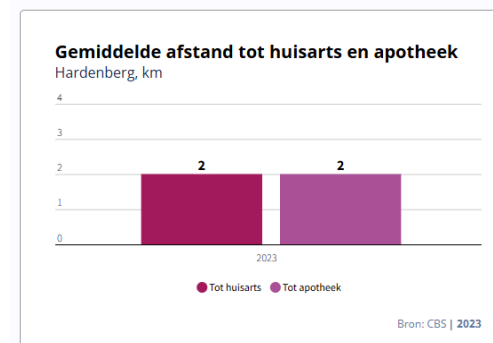
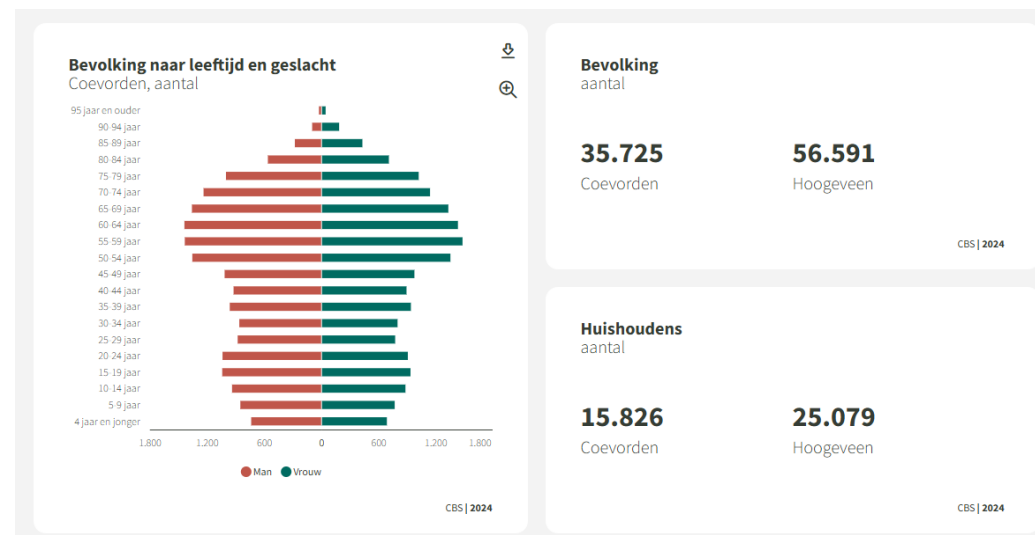
Gezondheidsatlas Drenthe

De Gezondheidsatlas Drenthe geeft toegang tot cijfers over de gezondheid van de inwoners in Drenthe. De website bevat gegevens uit de periodieke GGD Gezondheidsmonitor, registraties van de Jeugdgezondheidszorg, maar ook uit andere bronnen, zoals van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

IJssellandScan

GGD IJsselland voert veel onderzoeken uit. De resultaten van de onderzoeken worden onder andere gebruikt voor beleidsadvisering aan gemeenten over hun gezondheidsbeleid.

Alle cijfers en rapporten staan in de IJssellandScan: een digitale databank van GGD IJsselland en ProScoop. Hier vind je ook de jaarlijkse kerngegevens, een overzicht van de dienstverlening van GGD IJsselland per gemeente.

Interessante websites en stukken

- [IJssellandScan](#)
- [Rapporten | Hardenberg | IJssellandscan](#)
- [Gezondheidsatlas Drenthe](#)